

**Randers** Kommune



## MILJØGODKENDELSE

af husdyrbruget

Mariagervej 499A, Hvidsten, 8981 Spentrup.

## Registreringsblad - Miljøgodkendelse

|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| Hovedmatrikler nr.                    | 3g, 14 og 15, Hvidsten By, Gassum                                       |
| Cvr. nr.                              | 38749277  |
| Ejer af landbruget og driftsansvarlig | Grelsminde ApS<br>Hybenvej 21<br>9550 Mariager                          |
| Godkendelsesbetegnelse                | § 16a: IE fjerkræbrug> 40.000 stipladser til fjerkræ (slagtekyllinger). |
| Tilsynsmyndighed                      | Randers Kommune   |
| Sagsnummer                            | 09.17.19-P19-6-20   |
| Sagsbehandler                         | Peter Dalgas Kruse  |
| Godkendelsens dato                    | 15. september 2020  |

## Indholdsfortegnelse

|  |           |
|--|-----------|
| <b>RESUMÉ</b> .....                              | <b>4</b>  |
| <b>GENERELLE FORHOLD</b> .....                   | <b>4</b>  |
| <b>VILKÅR FOR GODKENDELSE</b> .....              | <b>6</b>  |
| <i>Generelt</i> .....                            | 6         |
| <i>Anlæg</i> .....                               | 6         |
| <i>Produktionsareal og staldindretning</i> ..... | 6         |
| <i>Lugt</i> .....                                | 6         |
| <i>Støj</i> .....                                | 6         |
| <i>Fluebekæmpelse</i> .....                      | 7         |
| <i>Ophør</i> .....                               | 7         |
| <b>KOMMUNENS VURDERING</b> .....                 | <b>8</b>  |
| <b>OFFENTLIGGØRELSE</b> .....                    | <b>20</b> |
| <b>KLAGEVEJLEDNING</b> .....                     | <b>21</b> |
| <b>BILAG:</b> .....                              | <b>22</b> |

## Resumé

Husdyrbruget er miljøgodkendt 25. september 1990 og revurderet i 2009. Husdyrbruget har mere end 40.000 stipladser til slagtekyllinger og er derfor omfattet af IE-direktivet. For IE-husdyrbrug gælder en række særregler udover vilkårene i denne miljøgodkendelse.

Denne miljøgodkendelse omhandler godkendelse efter stipladsmodellen. Der godkendes et produktionsareal på 5.680 m<sup>2</sup> i eksisterende staldbygninger. Siden sidste revurdering er der opstillet varmevekslere (se situationsplan bilag 1).

Miljøgodkendelse efter stipladsmodellen betyder, at der må produceres det antal slagtekyllinger, der efter dyrevelfærdsreglerne kan være på produktionsarealet. Den årlige produktion nu og fremover er på ca. 800.000 slagtekyllinger.

Miljøgodkendelsen stiller bl.a. vilkår om stalddtype, dyretype og produktionsarealernes størrelse. Der er endvidere stillet vilkår der skal forebygge støj- og fluegener.

På baggrund af de stillede vilkår i miljøgodkendelsen, særregler for IE-brug og de generelle regler for husdyrbrug vurderer Randers Kommune, at husdyrbruget på Mariagervej 499A, Hvidsten, 8981 Spentrup ikke vil give anledning til uacceptable påvirkninger af omgivelserne, og at husdyrbruget vil kunne drives uden væsentlige gener for omgivelserne, når driften sker i overensstemmelse med disse regler.

## Generelle forhold

Randers Kommune godkender i henhold til § 16a, stk. 2 i Husdyrloven<sup>1</sup> husdyrbruget Mariagervej 499A, Hvidsten, 8981 Spentrup. Godkendelsen gives på betingelse af, at de nærmere fastsatte vilkår i miljøgodkendelsen overholdes.

Vilkårene i godkendelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser. Øvrig lovgivning - f.eks. den til enhver tid gældende Godkendelsesbekendtgørelse<sup>2</sup> og Husdyrgødningsbekendtgørelse<sup>3</sup> skal også overholdes og særlig bemærkes:

- At en godkendelse efter Husdyrlovens § 16 a, stk. 2 og 4 skal revurderes, når EU-Kommissionen offentliggør en ny BAT-konklusion.
- At IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, jf. § 42 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal oplære personale, jf. § 43 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab, jf. § 44 i Godkendelsesbekendtgørelsen.

---

<sup>1</sup> Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

<sup>2</sup> Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

<sup>3</sup> Bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.

- At IE-husdyrbrug skal opfylde fodringskrav og anvende teknikker for reducere den samlede mængde kvælstof og fosfor, jf. § 46 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal anvende energieffektiv belysning, jf. § 47 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal reducere støvemissioner fra staldanlæg, jf. § 48 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-brug straks underretter kommunen ved manglende overholdelse af vilkår og krav, jf. § 49 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-brug årligt skal indsende informationer til kommunen, jf. § 50 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At der på arealer hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal foretages effektiv rengøring efter endt ophold (eks. udleveringsrum og service- og gangarealer m.v.), jf. § 38 i Godkendelsesbekendtgørelsen.

Ud over miljøgodkendelsens vilkår og de generelle regler, skal driftsansvarlige desuden være opmærksom på følgende:

- At grundlaget for godkendelsen er den sidst indsendte ansøgning, skema nr. 219933, version 3.
- At ændring, etablering, eller reovering af bygninger, pladser, siloer, opbevaringstanke. m.v. i forhold til sidst indsendte ansøgning skal anmeldes til kommunen.
- At øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser skal indhentes separat, herunder byggetilladelse samt udlednings- og nedsivningstilladelse til regnvand.
- At der er en udnyttelsesfrist på 6 år fra godkendelsen er meddelt.
- At godkendelsen betragtes som udnyttet når evt. byggeri er afsluttet, samt ved enhver ændring, som er i overensstemmelse med godkendelsen, dvs. både ved hel og delvis udnyttelse af godkendelsen.
- At alle vilkår er gældende fra det tidspunkt, godkendelsen er udnyttet, medmindre andet er angivet.
- At godkendelsen eller dele heraf til hver en tid kan bortfalde, hvis den ikke har været udnyttet i en sammenhængende periode på 3 år.
- At første revurdering af miljøgodkendelsen skal foretages 8 år efter godkendelsens dato. Herefter vil godkendelsen blive taget op til revurdering mindst hvert 10. år.

## Vilkår for godkendelse

### Generelt

1. Husdyrbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer der fremgår af vilkårene.
2. Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted.

### Anlæg

#### Produktionsareal og staldindretning

3. Den maksimale størrelse af produktionsarealer og fordeling af staldsystemer skal være i overensstemmelse med tabel 1 og situationsplan, bilag 1:

| Staldnavn                      | Staldstørrelse (m <sup>2</sup> ) | Staldsystem                 | Produktionsareal (m <sup>2</sup> ) |
|--------------------------------|----------------------------------|-----------------------------|------------------------------------|
| 1. Hus                         | 1.927                            | Flexgruppe: Slagtekyllinger | 1.750                              |
| 2. Hus                         | 2.346                            | Flexgruppe: Slagtekyllinger | 2.100                              |
| 3. Hus                         | 2.058                            | Flexgruppe: Slagtekyllinger | 1.830                              |
| <b>Samlet produktionsareal</b> |                                  |                             | <b>5.680</b>                       |

Tabel 1: Fordeling af staldsystemer/produktionsarealer i de enkelte stalde

4. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. I forbindelse med hvert holdskifte skal det bl.a. sikres, at støv og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer rengøres.

### Lugt

5. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der skønnes at være større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

### Støj

6. Husdyrbrugets bidrag til det udendørs støjniveau målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

|                    | Tidsinterval    | Grænseværdi | Midlingstid |
|--------------------|-----------------|-------------|-------------|
| Hverdage           | Kl. 07.00-18.00 | 55 dB(A)    | 8 timer     |
| Lørdage            | Kl. 07.00-14.00 | 55 dB(A)    | 7 timer     |
| Lørdage            | Kl. 14.00-18.00 | 45 dB(A)    | 4 timer     |
| Søn- og helligdage | Kl. 07.00-18.00 | 45 dB(A)    | 8 timer     |
| Aften              | Kl. 18.00-22.00 | 45 dB(A)    | 1 time      |

|     |                 |          |        |
|-----|-----------------|----------|--------|
| Nat | Kl. 22.00-07.00 | 40 dB(A) | ½ time |
|-----|-----------------|----------|--------|

Tabel 2: Grænseværdier for støj

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Såfremt kommunen får begrundet mistanke om, at vilkårene om støjgrænser ikke er overholdt, forlanges det, at husdyrbruget foretager de nødvendige tiltag og efterfølgende fremsender dokumentation for, at støjgrænserne ikke er overskredet. Udgifterne hertil afholdes af husdyrbruget.

Dokumentationen skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor husdyrbrugets støj under normale forhold er maksimal. Dokumentation vedrørende støj skal udføres efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 5/1984, *Målinger af ekstern støj* og nr. 5/1993, *Beregning af ekstern støj fra virksomheder* eller Orientering nr. 9/1997.

Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj".

### Fluebekæmpelse

- Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer. Jf. <https://agro.au.dk/myndighedsraadgivning/>

### Ophør

- Ved ophør af husdyrproduktionen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssig forsvarlig tilstand. F.eks. skal der ske en fuldstændig tømning af husdyrgødning i stalde, beholdere mv. og ske bortskaffelse af fodermidler, døde dyr og medicin.

## KOMMUNENS VURDERING

Husdyrbruget er miljøgodkendt første gang den 25. september 1990 og er revurderet i 2009. Kommunen har den 10. juli 2019 meddelt at en halmlade kan opføres uden krav om miljøgodkendelse. Laden er i dag opført.

Der er ansøgt om godkendelse af et produktionsareal på 5.680 m<sup>2</sup> i eksisterende staldbygninger. Desuden godkendes opstilling af varmevekslere (se situationsplan bilag 1).

Ansøger ønsker den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen. Miljøgodkendelse efter stipladsmodellen betyder, at der må produceres det antal slagtekyllinger, der efter dyrevelfærdsreglerne kan være på produktionsarealet. Der årlige produktion er på ca. 800.000 slagtekyllinger.

Ifølge CHR (CentraleHusdyrRegister) er der 110.000 stipladser til slagtekyllinger på husdyrbruget. Da husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til slagtekyllinger er det derfor omfattet af IE-direktivet.

Husdyrbrugets emission af ammoniak beregnes ud fra størrelsen af produktionsarealet i staldene, samt overfladearealet af husdyrbrugets lagre af gødning. Husdyrbrugets emission af lugt beregnes alene ud fra størrelsen af produktionsarealet i staldene. Produktionsarealet er det areal i staldene, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning. Service- og gangarealer kan, men skal ikke medregnes. I den forbindelse har kommunen foretaget en vurdering af, hvilke arealer der skal medregnes i produktionsarealet (Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. C).

Det bemærkes, at kommunen (jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 2) ved vurderingen skal inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år. Dermed skal påvirkningen fra det ansøgte produktionsareal også vurderes i forhold til påvirkning fra husdyrbrugets produktionsareal for 8 år siden (8 års-drift).

Der er tale om uændrede eksisterende bygninger opført for mere end 8 år siden. Dermed er miljøpåvirkningen fra "ansøgt drift" den samme som for "nudrift" og "8 års-drift".

Udover produktionen på Mariagervej 499A har ansøger rugeægproduktion på Gunderupvej 5, Mariager. Der er tale om adskilte husdyrbrug på hver deres selvstændige ejendomme. Randers Kommune har derfor vurderet, at miljøgodkendelse til Mariagervej 499A ikke skal omfatte produktionen på den anden ejendom.

Ansøgning om miljøgodkendelse skal bl.a. omfatte en miljøkonsekvensrapport, jf. § 4 i Godkendelsesbekendtgørelsen. Det er Randers Kommunes vurdering, at oplysninger og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten lever op til kravene i Husdyrbrugloven. Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 2.



**Bedste tilgængelige teknik (BAT)**

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for anvendelse af bedst tilgængelig teknik. Randers Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget med de generelle krav og de stillede vilkår i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunens vurderinger og bemærkninger*Ammoniak og staldindretning*

I ansøgningssystemet, Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget en beregning af det emissionsniveau (BAT-krav) for ammoniak, der er opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Der beregnes et samlet BAT-krav for husdyrbrugets anlæg (stalde og gødningslagre) ud fra emissionsfaktorerne i Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Varmevekslerne er opstillet frivilligt og den ammoniakreducerende effekt af disse er ikke medregnet i BAT-kravet. Mariagervej 499A anvender udelukkende markstakke (ikke-fast placerede gødningslagre) til opbevaring af gødning og disse indgår ikke i BAT-kravet.

Det samlede BAT-krav er beregnet til 4.203 kg N/år. Husdyrbruget vurderes at leve op til det beregnede BAT-niveau, da husdyrbrugets samlede ammoniakfordampning er beregnet til 4.203 kg N/år, jf. ansøgningssystemet, Husdyrgodkendelse.dk.

Det er en forudsætning for ammoniakberegningerne, at husdyrbrugets stald er indrettet med de oplyste staldsystemer. Det er desuden en forudsætning, at størrelsen og fordelingen af husdyrbrugets produktionsareal, samt areal af opbevaringslagre er i overensstemmelse med det oplyste. Der er stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Endelig er det en forudsætning, at der er en god staldhygiejne, hvilket også stilles som vilkår.

*Ernæringsmæssig styring*

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at reducere fosfor og kvælstofudskillelsen ved anvendelse af forskellige tekniker.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at der bl.a. anvendes fasefodring, og at der tilsættes fytase til foderet. Der foretages E-kontrol minimum en gang i kvartalet for at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår til fodringskrav.

*Håndtering af foder (formaling, blanding og opbevaring)*

I miljøkonsekvensrapporten er det oplyst, at der anvendes færdigblandet foder, som tilsættes hvede. Foder og hvede opbevares i siloer.

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende opbevaring af foder svarer til den bedste tilgængelige opbevaringsteknik. Der stilles derfor ikke yderligere krav til håndtering af foder.

### *Opsamling og opbevaring af husdyrgødning*

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Husdyrbruget producerer udelukkende fast gødning. Gødningen udbringes direkte fra staldene og ud på husdyrbrugets marker eller afsættes til biogasanlæg.

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende opbevaring af husdyrgødning svarer til den bedst tilgængelige opbevaringsteknik.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår til opsamling og håndtering af husdyrgødning.

### *Udbringning af husdyrgødning*

Ved udbringning af husdyrgødning gælder ifølge dansk lovgivning, at der skal udarbejdes mark- og gødningsplan for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til grundvandet. I den forbindelse afstemmes gødningsmængden i forhold til afgrødens næringsstofkrav og forhold som forfrugtsværdi, jordbundstype og kunstvanding inddrages. Herudover gælder at der i perioder, hvor risikoen for udvaskning er stor, ikke må ske udbringning af husdyrgødning. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelige udbringningsteknologi.

For så vidt angår risici for afstrømning af næringsstoffer til overfladevand gælder tillige en række generelle regler, herunder krav om udlæg af bræmmer langs vandløb, forbud mod udbringning under vejrlig, hvor der er risiko for overfladisk afstrømning og forbud mod udbringning på stærkt skrånende arealer mod overfladevand. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelig udbringningsteknologi.

Endelig gælder en række generelle regler, der minimerer ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning, herunder krav om at husdyrgødning på sort jord skal nedbringes senest 6 timer efter udbringning.

### *Energiforbrug*

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i Bygningsreglementet.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for det forventede energiforbrug og om energibesparende foranstaltninger.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår til energiforbruget.

### *Vandforbrug*

Der foreligger pt. ingen retningslinjer vedrørende anvendelse af bedst tilgængelig teknologi til reduktion af vandforbrug for husdyrbrug. Randers Kommune vurderer imidlertid, at husdyrbruget har fokus på at reducere vandforbruget bl.a. ved, at drikkevandsinstallationerne efterses jævnligt og eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

### *Opbevaring af døde dyr*

Opbevaringsplads for døde dyr fremgår af situationsplan (bilag 1). Døde dyr opbevares i lukket container indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA.

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende opbevaring af døde dyr svarer til den bedst tilgængelige opbevaringsteknik. For at hindre smittespredning skal døde dyr opbevares på en opbevaringsfacilitet indtil afhentning. Opbevaringsfaciliteten skal placeres ved fast tilkørselsvej, i passende afstand til offentlig vej, produktionsbygninger og arealer med produktionsdyr. Endelig er der fastsat regler for hvornår tilmelding til afhentning skal ske.

#### *Management*

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at oplære personale om bl.a. relevant lovgivning, transport og udbringning af gødning, og reparation af og vedligeholdelse af udstyr.

For IE-husdyrbrug er der endvidere krav om at udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget og for udarbejdelse af en beredskabsplan for håndtering af uventede emissioner og hændelser.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for en række ledelses- og kontrolrutiner, der vurderes at medføre mindst mulig miljøbelastning og færrest muligt gener for omgivelserne. Desuden er ansøgningen vedlagt en beredskabsplan.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til management.

#### *Miljøledelse*

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at have et miljøledelsessystem.

I miljøkonsekvensrapporten er det oplyst at miljøledelsessystem bliver indført på husdyrbruget.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til miljøledelse.

#### *Indberetning til kommunen*

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til, at IE-husdyrbrug en gang årligt skal indsende informationer til kommunen vedrørende logbøger for eventuel miljøteknologi, dokumentation for miljøledelsessystem, logbøger for gennemførte kontroller og dokumentation for fodringskontrol.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at ansøger fører en række egenkontroller på ejendommen.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til egenkontrol.

#### **Placering**

I forhold til Retningslinjerne i Kommuneplan 2017 er husdyrbrugets anlæg beliggende

- i et område, som er udpeget som landbrugsområde,
- uden for særlige landskabelige-, geologiske- eller kulturhistoriske interesseområder,
- uden for kirkebyggelinjer, fredninger, skovbyggelinjen, strandbeskyttelseslinjen, sø- og åbeskyttelseslinjen, fortidsmindebeskyttelseslinjen og beskyttede sten- og jorddiger,
- uden for lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder,
- uden for naturområder og mulige naturområder, herunder også internationale naturbeskyttelsesområder.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for de landskabsmæssige og planmæssige forhold.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbrugets anlæg, herunder de opstillede varmevekslere, er placeret uden for områder, hvor landskabelige og kulturhistoriske hensyn i særlig grad skal varetages. Varmevekslerne er placeret i tilknytning til staldene og deres højde overstiger ikke staldenes. Det vurderes, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af landskabelige og kulturhistoriske værdier og at der ikke er grundlag for at stille skærpende vilkår til beplantning eller projektets udformning og placering.

Randers Kommune vurderer, at det med den valgte placering af varmevekslerne, er tilstræbt at undgå unødigt bygningsspredning.

Nul-alternativet består i, at husdyrbruget ikke bliver omfattet af en ny miljøgodkendelse. Randers Kommune vurderer, at der med denne miljøgodkendelse opnås en række miljømæssige fordele, herunder en opdateret regulering af husdyrbrugets drift og indretning. Randers Kommune vurderer samtidig, at husdyrbruget med de stillede vilkår ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger eller større gener for naboer end ved den nuværende produktion. På den baggrund vurderes der ikke at være grundlag for, at husdyrbruget skal pålægges nul-alternativet.

#### **Natur**

For projektet gælder følgende:

- Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, herunder lagre af husdyrgødning er beregnet til 4.203 kg N/år i ansøgt drift, nudrift og i 8 års-drift.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 1-natur (overdrev i Kastbjerg Ådal nord for Gassum) ligger ca. 3 km fra staldanlægget.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 2-natur (overdrev n506-02-ov) ligger ca. 4,6 km nordøst for staldanlægget.

- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 3-natur (mose m587-02-mo) ligger ca. 700 m øst for staldanlægget.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for naturkategorierne og beskyttede bilag IV-arter.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

##### *Det generelle beskyttelsesniveau*

Husdyrloven fastlægger, at husdyrbrug maksimalt må totalbelaste kortlagte habitatnaturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1-natur) med 0,7 kg N/ha år, 0,4 kg N/ha år eller 0,2 kg N/ha år, afhængig af kumulation med andre husdyrbrug i nærområdet. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 1-natur.

For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet en totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 2-natur.

For øvrige heder, og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 3 natur.

For øvrig natur omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke omfattet af ovennævnte kategorier, gælder, at udvidelsen ikke må medføre en tilstandsændring. Nærmeste § 3-naturområde er en sø beliggende ca. 405 m nordøst for anlægget. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af søen.

##### *Skærpet beskyttelsesniveau*

##### Påvirkninger fra staldanlægget:

Randers Kommune vurderer, at ammoniakdepositioner, som er lavere end Husdyrlovens beskyttelsesniveau ikke giver anledning til en væsentlig miljøpåvirkning, og at der derfor ikke er grundlag for at skærpe Husdyrlovens afskæringskriterier for kvælstofbelastning af naturarealer.

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers Kommune, at der fra staldanlægget ikke vil ske en væsentlig påvirkning af disse arters levesteder, yngle- eller rasteplasser. Den nærmeste forekomst af disse arter er Spidssnudet Frø i en sø ca. 360 meter sydøst for staldanlægget. Merdepositionen af ammoniak til søen er i husdyrgodkendel-

se.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år og totaldepositionen er beregnet til 0,3 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af forekomsten af Spidssnudet Frø.

### Lugt

Ansøgningssystemet beregner, ud fra Husdyrlovens afskæringskriterier, en nødvendig minimumsafstand til byzone, beboelse i samlet bebyggelse og til beboelse udenfor samlet bebyggelse (lugtgeneafstande). Beboelser som ejes af ansøger selv og beboelser med landbrugspligt er ikke omfattet af Husdyrlovens beskyttelsesniveau. Samtidig beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, hvor afstanden fra de enkelte stalde/staldafsnit til de før nævnte boligområder vægtes i forhold til lugtafgivelsen. Se tabel 3.

|  | Lugtgeneafstand (m) | Vægtet gennemsnitsafstand (m) | Adresse / by     |
|--|---------------------|-------------------------------|------------------|
| Byzoneområde <sup>1</sup>                        | 793 m               | 2.808 m                       | Spentrup         |
| Beboelse i samlet bebyggelse <sup>1</sup>        | 580 m               | 605 m                         | Mariagervej 497  |
| Beboelse uden for samlet bebyggelse              | 325,6 m             | 172,7 m                       | Mariagervej 499  |
| Beboelse uden for samlet bebyggelse <sup>1</sup> | 260,5 m             | 183,2 m                       | Mariagervej 499B |

Tabel 3: Lugtgeneafstand sammenholdt med vægtet gennemsnitsafstand.

<sup>1</sup> Lugtgeneafstanden er reduceret pga. staldanlæggets placering nord for beboelsestypen.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for lugtemissionen.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

De vægtede gennemsnitsafstande til to naboer (beboelse udenfor samlet bebyggelse) på Mariagervej 499 og 499B er kortere end de beregnede lugtgeneafstande. Dermed er Husdyrlovens beskyttelsesniveau for lugt ikke overholdt. I tilfælde hvor den ansøgte produktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den nuværende produktion **og** hvor den vægtede gennemsnitsafstand til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand, kan der dog alligevel meddelse godkendelse. Varmevekslernes betydning for lugtemissionen er vurderet ved at disse er indtegnet i staldgeometrierne. Opstilling af varmevekslerne reducerer den vægtede gennemsnitsafstand til Mariagervej 499 med 0,1 m, mens den vægtede gennemsnitsafstand til Mariagervej 499B er uændret. Kriterierne for at anvende 50 %-reglen er således opfyldt og Randers Kommune meddeler hermed dispensation til den ansøgte produktion. Der er lagt afgørende vægt på, at den ansøgte produktion sker i eksisterende bygninger (uden store ny investeringer).

Herudover bemærkes, at der periodisk kan forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, som efter kommunens opfattelse almindeligvis må accepteres i landbrugsområder.

Husdyrbrugets øvrige aktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener hos naboerne.

### Støj

På husdyrbruget forekommer primært følgende støjkloder:

- Indblæsning af foder
- Foderanlæg
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for støjmissioner.

Afstanden fra nærmeste driftsbygning til nabo er ca. 120 m. Indkørslen til ejendommen er beliggende ca. 100 m fra nabobeboelse.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruget og nabobeboelserne ligger som tidligere nævnt i et område, der ifølge Kommuneplan 2017 for Randers Kommune er udpeget som landbrugsområde.

Staldanlæg ligger i god afstand til naboer, og husdyrbruget vurderes ikke at give anledning til et støjniveau, der er højere, end der almindeligvis må forventes i et landbrugsområde.

Umiddelbart vurderes, at støjkloderne vil kunne overholde støjgrænserne for "Type 3 - Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Det bemærkes, at disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Randers Kommune har stillet vilkår om maksimal støjbelastning i overensstemmelse med de anbefalede støjgrænser for at fastholde anlægget på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter.

Det er oplyst at afhentning af kyllinger til slagtning oftest foregår i aften- (kl. 18-22) og natperioden (kl. 22-07). Husdyrbruget har fået udarbejdet akkrediterede støjmålinger og beregninger der viser at afhentning kan finde sted i aften- og natperioden på alle ugens dage uden overskridelse af støjgrænserne. Randers Kommune har på den baggrund ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår for støj.

### Transport/vejforhold

Transporter til og fra staldanlægget fordeler sig primært på følgende typer:

| Transport af | Nudrift/år | Ansøgt drift/år |
|--------------|------------|-----------------|
|--------------|------------|-----------------|

|                     |            |                |
|---------------------|------------|----------------|
| Kyllinger til/fra   | 126        | Uændret        |
| Døde dyr            | 24         | Uændret        |
| Foder               | 85         | Uændret        |
| Brændstof           | 6          | Uændret        |
| Husdyrgødning       | 48         | Uændret        |
| Øvrigt (affald mv.) | 5          | Uændret        |
| <b>I alt</b>        | <b>294</b> | <b>Uændret</b> |

Der sker ingen forøgelse af antallet af transportere. Der er redegjort for transporterne i miljøkonsekvensrapporten.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det samlede antal transportere vurderes at være af begrænset omfang (<1 pr. dag i gennemsnit). Det vurderes endvidere, at adgangsvejene til anlægget ligger hensigtsmæssig i forhold til nabobeboelser. Randers Kommune vurderer således, at husdyrbruget ikke vil medføre gener fra transport og trafik.

Det bemærkes, at færdsel på offentlig vej, herunder også privat fællesvej, ikke kan reguleres i miljøgodkendelsen, men reguleres af Færdselsloven og håndhæves af politiet.

#### **Rystelser**

Der kan muligvis forekomme vibrationer fra køretøjer i forbindelse med transportere. Der er redegjort for rystelser i miljøkonsekvensrapporten.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det vurderes ikke aktuelt at stille krav til lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer.

#### **Støv**

På husdyrbruget er de primære støvkilder:

- Staldventilation
- Transport
- Markarbejde
- Indblæsning af foder

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for støvemissioner.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det vurderes, at der ikke umiddelbart foregår aktiviteter på husdyrbruget, som kan give anledning til væsentlige støvgener. Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug, er det underlagt et generelt krav om at støvemissioner fra staldanlæg skal reduceres.

Husdyrbruget og nabobeboelserne i umiddelbar nærhed, ligger i et område, der ifølge Randers Kommuneplan 2017 er udpeget som landbrugsområde. Gener fra landbrug i disse områder må, efter Randers Kommunes opfattelse, i reglen accepteres, hvis de kan henføres til alminde-



lige landbrugsaktiviteter. Randers Kommune vurderer, at støv fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omboende.

### Lys

Der er ikke vinduer i kyllingestalde og heller ingen lysplader i taget. Der er udendørs belysning af staldenes forpladser. Der er desuden lys på køretøjerne der kører til/fra anlægget.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort nærmere for lysforholdene.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

De nærmeste naboejendomme er omgivet af beplantning/læhegn. Da der udelukkende forekommer almindelig udendørs belysning og ikke opsættes kraftige projektører til belysning af bygninger, pladser m.v., vurderes der ikke, at opstå væsentlige lysgener for naboer eller for trafik.

### Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten er det oplyst, at fluer og skadedyr vil blive bekæmpet i overensstemmelse med gældende retningslinjer. Kyllinger spiser fluer og fluelarver og der forventes ikke problemer med fluer i staldene. Der er ikke oplag af husdyrgødning på husdyrbruget.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Fluer i store mængder kan give anledning til gener hos naboer. For at undgå masseforekomster af fluer er det afgørende, at der på produktionsanlægget er en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne.

Erfaringsmæssigt opstår større forekomst af fluer typisk på landbrug med gængse dybstrølesystemer og på utildækkede møddinger med daglig tilførsel. Randers Kommune vurderer, at risikoen for væsentlige fluegener fra husdyrbruget er meget begrænset. Randers Kommune har stillet fastholdelsesvilkår om at fluebekæmpelse skal ske efter de gældende retningslinjer.

### Afstandskrav

Ifølge Husdyrloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen må stalde og lignende, samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser, ikke etableres inden for nærmere fastsatte afstande, jf. tabel 4.

Afstandskravene i Husdyrlovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering, udvidelse eller ændring, der medfører øget forurening. Afstandskravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 gælder for etablering af beholdere til flydende husdyrgødning.

|  | Faktisk afstand | Min. krav til afstand |
|--|-----------------|-----------------------|
| <b>Husdyrlovens § 6</b>                                |                 |                       |
| Nabobeboelse, byzone, sommerhusområde og lokalplanlagt | Ca. 120 m.      | 50 m                  |

|  |  |                    |
|--|--|--------------------|
| område til boliger                           |  |                    |
| <b>Husdyrlovens § 7</b>                      |  |                    |
| Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper | > 1.000 m  | 10 m               |
| <b>Husdyrlovens § 8</b>                      |  |                    |
| Ikke-almene vandforsyningsanlæg              | Ca. 130 m  | 25 m               |
| Almene vandforsyningsanlæg                   | >800 m til Hvidsten Vandværk   | 50 m               |
| Vandløb (herunder dræn) og søer              | Ca. 75 m til vandløb<br>Ca. 40 m til sø<br>> 15 m til dræn iflg. ansøger | 15 m               |
| Offentlig vej og privat fællesvej            | 8 m  | 15 m               |
| Levnedsmiddelvirksomhed                      | > 25 m.  | 25 m               |
| Beboelse på samme ejendom                    | Ca. 18 m   | 15 m               |
| Naboskel                                     | Ca. 78 m   | 30 m               |
| Åbne vandløb og søer >100 m <sup>2</sup>     | -  | 100 <sup>1</sup> m |
| <b>Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22</b>   |  |                    |
| Nabobeboelse                                 | -  | 300 <sup>2</sup> m |
| § 7 natur                                    | -  | 300 <sup>3</sup> m |

Tabel 4

<sup>1</sup>Gælder ved etablering af beholdere til flydende husdyrgødning.

<sup>2</sup>Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr.

<sup>3</sup>Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning.

### Kommunens vurderinger og bemærkninger

#### Husdyrlovens § 6:

Ifølge Husdyrlovens § 6 er der forbud mod at etablere husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt foretage udvidelser og ændringer af husdyrbrug, hvis det medfører forøget forurening, inden for 50 m fra nabobeboelser, byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger. Det eksisterende anlæg overholder afstandskravet på 50 m.

#### Husdyrlovens § 7:

Ifølge Husdyrlovens § 7 er der endvidere forbud mod at etablere, udvide og ændre husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug der ligger i en afstand på mindre end 10 meter til nærmere bestemt sårbar natur, jf. Husdyrlovens § 7. Som det fremgår af tabel 4, ligger bygningsdelene mere end 1.000 meter fra sårbar natur.

#### Husdyrlovens § 8:

Afstandskravene gælder kun hvis der samtidig sker en forøgelse af forureningen fra den pågældende bygning (stald, gødningsopbevaringsanlæg og lignende). Da produktionsarealet i stalderne er uændret og forureningen dermed ikke øges, er afstandskravene ikke relevante.

#### Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22:

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 skal nye beholdere for flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra nabobeboelser.

Desuden skal alle nye beholdere for flydende husdyrgødning være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra de i Husdyrlovens § 7 angivne naturtyper. I stedet for fast overdækning kan der anvendes en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, som en teknologi, der kan erstatte fast overdækning.

Der opføres ikke ny beholder for flydende husdyrgødning og afstandskravene er derfor ikke relevante.

På baggrund af ovenstående vurderer Randers Kommune, at projektet er i overensstemmelse med afstandskrav fastsat i Husdyrlovens § 6-8 og Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22.

### **Restvand / overfladevand**

Restvand fra bedriften bortskaffes på følgende måde:

- Restvand fra vask af stalde og kondens fra varmevekslerne ledes til to opsamlingsstanke (se bilag 1).
- Der er ikke opsat tagrender og tagvand nedsiver diffust omkring bygningerne.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort nærmere for restvand / spildevandsforholdene.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets håndtering af restvand sker miljømæssigt forsvarligt og har ikke fundet anledning til at stille skærpende vilkår.

### **Affald**

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Ejendommens affald består hovedsagelig af lysstofrør, pap og papir.

Pesticider opbevares i aflåst rum med betongulv med støbt opkant. Der er ikke afløb i rummet.

Dieselolie opbevares i 3 overjordiske godkendte olietanke. Spildolie aftages af firma der udfører service på maskinerne.

#### Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets håndtering af affald sker miljømæssigt forsvarligt, og at affaldshierarkiet er iagttaget.

I den forbindelse bemærkes, at virksomhedens affald sorteres, opbevares og bortskaffes i henhold til Randers Kommunes regulativ for bortskaffelse af erhvervsaffald.

Randers Kommunes regulativer og forskrifter på affaldsområdet og den generelle lovgivning vurderes at være tilstrækkelig til at sikre, at der ikke sker en væsentlig miljøpåvirkning som følge af virksomhedens affaldshåndtering.

## Ophør

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for foranstaltning ved ophør af husdyrproduktionen:

- Den resterende husdyrgødning vil blive fjernet.
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen.
- Restindhold i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske tanke fjernes.
- Stalde der ikke kan anvendes til andet formål nedrives.
- Fodersiloer / foderrum tømmes og rengøres.
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandler.
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug.
- Andet affald vil blive afhændet efter Miljølovens forskrifter.

## Kommunens vurderinger og bemærkninger

Såfremt husdyrproduktionen ophører, forventer Randers Kommune ikke længere at føre rutinemæssigt miljøtilsyn med virksomheden. For at undgå at der opstår forureningsfare og gener i tilfælde af virksomhedens ophør, er der stillet vilkår om, at husdyrgødning, døde dyr, kemikalier og lignende skal bortskaffes/afhændes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Mariagervej 499A er et IE-husdyrbrug og derfor omfattet af bestemmelserne i jordforureningsloven (LBK nr. 282 af 27/03/2017) om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug. Bestemmelserne fremgår af lovens kapitel 4b og indebærer bl.a., at driftsherren ved driftsophør skal vurdere jordens og grundvandets forureningstilstand som følge af aktiviteterne på husdyrbruget. Driftsherren skal i første omgang indsende et oplæg til miljømyndigheden (kommunen) om, hvordan den forestående vurdering kan foretages. Herefter vil miljømyndigheden give driftsherren påbud om, hvordan vurderingen skal foretages og en frist herfor.

## Offentliggørelse

### Offentliggørelse af ansøgningen

Randers Kommune har offentliggjort ansøgningen om miljøgodkendelse på Randers Kommunes hjemmeside, randers.dk den 30. juni 2020. I den forbindelse er der ikke indkommet bemærkninger eller anmodninger om tilsendelse af udkast til miljøgodkendelse.

### Partshøring

Orientering om udkast til miljøgodkendelse har været fremsendt til ejere/medejere samt beboere af beboelser inden for lugtkonsekvensområde (734 m) og DN lokalafdeling:

Orienteringen blev fremsendt den 4. august 2020. Fristen til at kommentere udkastet var den 7. september 2020. Naboen på Mariagervej 499B anmodede om fristforlængelse til den 10. september 2020, hvilket kommunen efterkom. Der er modtaget en række bemærkninger fra Mariagervej 499B om berørte parter, egenkontrol, lys- og støjgener, samt en del forhold der efter kommunens vurdering ikke reguleres af Husdyrbrugloven. Endelig er der kommet bemærkninger om at antallet af transporter er forkert, hvilket ansøger medgiver. Miljøkonsekvensrapporten er tilrettet og antal årlige transporter med foder og husdyrgødning er øget fra henholdsvis

48 og 24 til 85 og 48. De indkomne kommentarer har ikke medført ændringer af kommunens vurderinger, herunder af påvirkningen fra transport, og der er ikke foretaget ny partshøring.

### Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres på Randers Kommunes hjemmeside [www.randers.dk](http://www.randers.dk) den 15. september 2020, som er godkendelsens dato.

Følgende er underrettet om godkendelsen:

- Ansøger
- Konsulent
- Parter
- Danmarks Naturfredningsforening, [dnranders-sager@dn.dk](mailto:dnranders-sager@dn.dk)
- DN lokalafdeling v. Christian Halgreen, [christian@halgreen.dk](mailto:christian@halgreen.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, [post@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lokalafdeling, [jankarnoe@gmail.com](mailto:jankarnoe@gmail.com)
- Det Økologiske Råd, [husdyr@ecocouncil.dk](mailto:husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, [natur@dof.dk](mailto:natur@dof.dk)
- Lokalafdelingen Dansk Ornitologisk Forening, [randers@dof.dk](mailto:randers@dof.dk)
- Styrelsen for Patientsikkerhed, [TRnord@stps.dk](mailto:TRnord@stps.dk)

## Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. Husdyrlovens § 76.

### Hvem kan klage?

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- afgørelsens adressat,
  - miljø- og fødevarerministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, og
  - enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Foreninger og organisationer som nævnt i Husdyrlovens §§ 85-87

### Hvordan klager jeg?

Du klager via Klageportalen, som du finder på [www.borger.dk](http://www.borger.dk) og [www.virk.dk](http://www.virk.dk). Klagen sendes herefter gennem Klageportalen til Randers Kommune.

Klagen skal være indgivet inden fire uger efter denne afgørelse er meddelt - **senest den 15. oktober 2020**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen er indgivet, når den er tilgængelig for Randers Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort på Klageportalen.

Du kan læse mere om klagens behandling på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside [www.nmkn.dk](http://www.nmkn.dk)

### **Kan jeg blive fritaget for brug af Klageportalen?**

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning herom til Randers Kommune via e-mail [landbrug@randers.dk](mailto:landbrug@randers.dk) eller med almindelig post til Randers Kommune, Teknik og Miljø, Laksetorvet, 8900 Randers C, att. Landbrug. Randers Kommune videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som beslutter, om du kan blive fritaget.

### **Må tilladelse udnyttes, hvis den påklages?**

Når en klage modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet, bliver der oprettet en sag i nævnets journalsystem.

Sagens parter orienteres om Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstid, om persondataloven og om frist for fremsættelse af yderligere bemærkninger til sagen.

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen straks kan tages i brug, men det sker på eget ansvar, da klageinstansen eventuelt kan ændre eller ophæve afgørelsen.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er meddelt jf. Husdyrlovens § 90.



Selvom der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

### **Bilag:**

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport



|   |                             |
|---|-----------------------------|
|  | <b>Eksisterende bygning</b> |
|  | <b>Projekteret anlæg</b>    |

**OVERSIGTSKORT**  
**Mariagervej 499a, 8981 Spentrup**

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Målforhold: 1:900

Iso: \_\_\_\_\_

Dato: 22.06.2020 10:33:37

Init.: lea

Dette kort er opmålt/digitaliseret efter DDOland luftfoto (COWI®) i samråd med ejer/forpagter af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige i fht. en fysisk opmåling. KHL påtager sig ikke ansvar for arealets korrekthed.







# Miljøkonsekvensrapport til § 16a

## Grelsminde

Mariagervej 499A, 8981 Spentrup  
V. Grelsminde Aps Iver og Christian Frederiksen

Ansøgning om uændret produktion

Skema 219933 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 22. juni 2020



## Datablad

|                                    |  |
|------------------------------------|--|
| Ansøger og ejer                    | Grelsminde Aps<br>Iver og Christian Frederiksen<br>Hybenvej 21, 9550 Mariager                                    |
|                                    | Kontaktperson på miljø sagen:<br>Navn: Christian Frederiksen<br>Mobil: 20699184<br>Mail: Grelsminde@mail.tele.dk |
| Husdyrbrugets adresse              | Mariagervej 499A<br>8981 Spentrup  |
| CVR-nummer                         | 89245028   |
| CHR-nummer                         | 18203  |
| Kommune                            | Randers Kommune  |
| Ejendomsnummer                     | 7300005477   |
| Matrikel-nr.                       | 14 Hvidsten By, Gassum m.fl.   |
| Andre husdyrbrug drevet af ansøger | Gunderupvej 5, 9550 Mariager   |
| Ansøgningskema                     | 219933   |
| Konsulent                          | KHL (CVR: 21111511)<br>Lene Egtved Andersen, <a href="mailto:lea@khl.dk">lea@khl.dk</a> , 7634 1788              |

## Forord

### Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Mariagervej 499a, 8981 Spentrup. Det ansøgte omfatter godkendelse af varmevekslere. Produktionen og bygninger vil være uændret.

Produktionen er et IE-brug, da der er mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved en uændret produktion.

Til rapporten er vedlagt følgende bilag: 1. Oversigtskort, 2. Indretning.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

|   |           |
|---|-----------|
| <b>Datablad</b>   | <b>2</b>  |
| <b>Forord</b>   | <b>3</b>  |
| <b>1. Indledning</b>  | <b>6</b>  |
| <b>2. Ikke-teknisk resume</b>   | <b>7</b>  |
| 2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør | 8         |
| <b>3. Miljøtekniske redegørelse</b>   | <b>9</b>  |
| 3.1 Indretning og drift af anlægget   | 9         |
| 3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde  | 11        |
| 3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug   | 11        |
| 3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed  | 11        |
| 3.4.1 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab  | 11        |
| 3.4.2 Generelle afstandskrav  | 12        |
| 3.4.3 Bilag IV arter  | 13        |
| 3.5 Ammoniakemission og -deposition   | 13        |
| 3.5.1 Naturpunkter  | 13        |
| 3.6 Lugtemission  | 14        |
| 3.7 Øvrige emissioner og gener  | 14        |
| 3.7.1 Støj  | 14        |
| 3.7.2 Støv  | 15        |
| 3.7.3 Lys   | 15        |
| 3.7.4 Skadedyr  | 15        |
| 3.7.5 Transporter   | 15        |
| 3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer  | 16        |
| 3.8.1 Spildevand  | 16        |
| 3.8.2 Olie- og kemikalier   | 17        |
| 3.8.3 Vand- og energiforbrug  | 17        |
| 3.8.4 Foder   | 18        |
| 3.9 BAT-Ammoniakemission  | 20        |
| 3.10 Grænseoverskridende virkninger   | 21        |
| 3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund  | 21        |
| 3.12 Alternative løsninger  | 21        |
| 3.13 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5  | 21        |
| 3.14 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6   | 21        |
| 3.15 Oplysninger om konsulenten   | 22        |
| <b>4. Oplysninger om IE-husdyrbruget</b>  | <b>22</b> |

|           |   |           |
|-----------|---|-----------|
| 4.1       | <i>Ophør af IE-husdyrbruget</i>                 | 22        |
| 4.2       | <i>BAT: Råvarer, energi, vand og management</i> | 22        |
| 4.2.1     | <i>BAT-Råvarer</i>                              | 22        |
| 4.2.2     | <i>BAT-Energi</i>                               | 22        |
| 4.2.3     | <i>BAT-Vand</i>                                 | 22        |
| 4.2.4     | <i>Management</i>                               | 23        |
| <b>5.</b> | <b>Konklusion</b>                               | <b>23</b> |

## 1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer konsekvenserne ved en uændret produktion. Det ansøgte er udelukkende en godkendelse af varmevekslere, som er opstillet ved hvert kyllingehus. Varmevekslerne er en godkendt teknologi, der reducerer ammoniakemissionen fra produktionen.

Produktionsarealer er opgjort ud fra en fysisk opmåling foretaget af ansøger.

## 2. Ikke-teknisk resume

### Husdyrbruget og produktionsomfang

Ansøgningen omhandler husdyrbruget på Mariagervej 499a, 8981 Spentrup. Husdyrbruget er på nuværende tidspunkt en konventionel slagtekyllingeproduktion med en miljøgodkendelse fra 1990, som senest er revurderet i 2009 med afgørelse fra Klagenævnet i 2012.

Ejendommen er i dag godkendt til maksimalt produktion på 700.000 slagtekyllinger (39 dage).

Der er i 2017 sket en ændring i lovgivningen, så man i stedet for at få godkendelse til et vist antal dyr, nu får godkendelse til kvm produktionsareal.

På ejendommen er der i dag godkendelse til tre kyllingehuse med et samlet produktionsareal på 5.680 kvm. Der vil med denne ansøgning ikke ske nogen ændringer i produktionsarealet.

Der ansøges om godkendelse til opsætning af tre varmevekslere i tilknytning til hvert kyllingehus.

Når et husdyrbrug har mere end 40.000 stipladser til fjerkræ, er det et IE-brug, hvilket vil sige, at det er omfattet af EU's direktiv om industrielle emissioner.

### Landskabelige forhold

Området som ejendommen ligger i er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde i Kommuneplan 2017. Ejendommen ligger uden for div. beskyttelseslinjer og udenfor div. landskabs- og kulturmæssige udpegninger i kommuneplanen.

Samtlige afstandskrav i Husdyrbruglovens §§ 6 og 8 overholdes.

Varmevekslerne placeres i tilknytning til de eksisterende stalde, så gårdens anlæg fortsat vil fremstå samlet.

### Potentielle gener

Da der ikke sker nogen ændringer i produktionen og den nuværende drift dermed vil være uændret vurderes det, at der ikke vil være øgede gener i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Lugtberegningen viser, at krav til lugtgenæfstande ift. samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Lugtgenæfstanden ift. nærmeste naboer er ikke overholdt, men da lugtemissionen vil være uændret og da gennemsnitsafstanden til nærmeste naboer er mere end 50 % af den korrigerede genæfstand, søges om dispensation til brug af 50 %-reglen.

Der forventes ikke at ske ændringer i støjniveauet for de omkringboende. Der vil ikke ske ændringer i tilkørselsforhold og hovedparten af aktiviteterne på ejendommen vil fortsat foregå i dagtimerne inden for almindelig arbejdstid.

Støj vil primært forekomme i forbindelse med indblæsning af foder, ved tømning af husene samt ved den daglige drift af ventilationsanlægget. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende.

Fluer og skadedyr bekæmpes.

Døde dyr opbevares containere efter gældende regler.

### Husdyrgødning

Den husdyrgødning der produceres er i form af fast gødning. Der er pasningsaftale på dyrkningsarealerne, så husdyrgødningen afsættes dels på arealerne og dels til biogas.

### Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle naturtyper overholdes, både totaldepositionskravene til de mest sårbare naturtyper samt mer-depositionskravet til mindre sårbare naturtyper.

### **Anvendelse af BAT**

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Ved produktion af slagtekyllinger er der kun en teknologi, der er godkendt til at reducere ammoniakemissionen på staldniveau. Den godkendte teknologi er varmevekslere som er installeret i de tre eksisterende kyllingehuse.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder krav til BAT.

### **Alternative løsninger og 0-alternativ**

Der er ikke afsøgt mulige alternative placeringer, idet der ikke ansøges om nybyggeri.

0-alternativet er at ejendommen drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse.

## **2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør**

Se beskrivelse i afsnittet Anvendelse af BAT vedr. alternativer til teknologi.

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet efter kommunens anvisninger.



### **3. Miljøtekniske redegørelse**

I dette afsnit beskrives husdyrbruget og det ansøgte samt projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.

#### **3.1 Indretning og drift af anlægget**

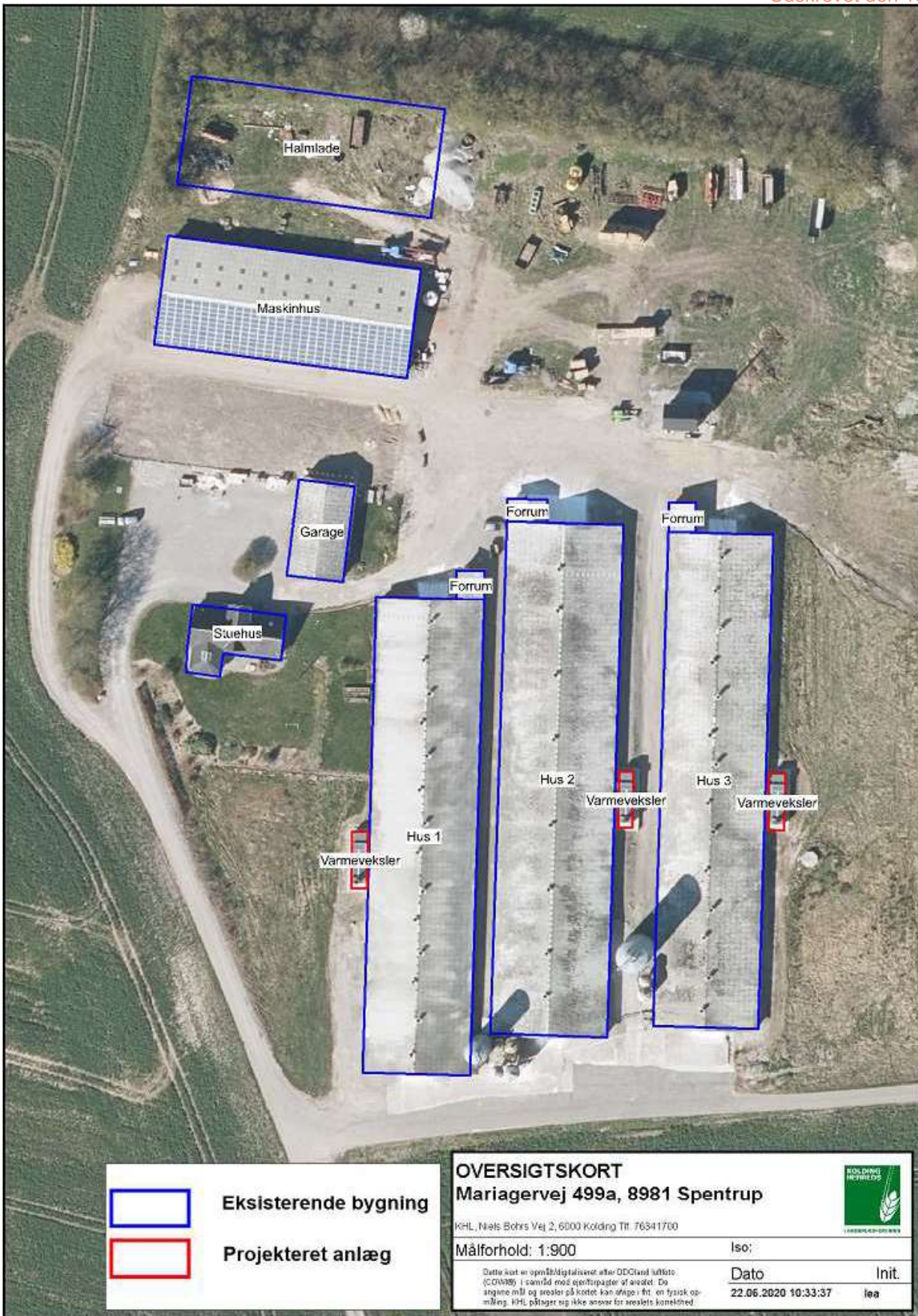
Driftsbygningerne på ejendommen er placeret samlet, med de eksisterende stalde og foderlagre.

Oversigt over anlægget ses på Figur 1.

Det ansøgte indeholder ingen ændringer i produktionsarealet i forhold til nudriften og i forhold til hvordan driften så ud i 2012 (8 års drift). Produktionsarealet er dermed uændret på 5.680 kvm. Se tabel 1.

Der søges om fleksibel produktion, så der er mulighed for, at ændre produktionsformen.

Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen i Tabel 1 referer til oversigtskortet.



Figur 1 Staldafsnit og opbevaringsanlæg på Mariagervej 499a (også vedlagt som bilag 1)

| Stald   | 8-års drift<br>(MGK 2004) | Nudrift<br>(MGK 2004)     | Ansøgt drift                     |
|---------|---------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| Hus 1   | Sl.kyllinger<br>1.750 kvm | Sl.kyllinger<br>1.750 kvm | Sl.kyllinger - flex<br>1.750 kvm |
| Hus 2   | Sl.kyllinger<br>2.100 kvm | Sl.kyllinger<br>2.100 kvm | Sl.kyllinger - flex<br>2.100 kvm |
| Nyt hus | Sl.kyllinger<br>1.830 kvm | Sl.kyllinger<br>1.830 kvm | Sl.kyllinger - flex<br>1.830 kvm |

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi.

Nudriften og 8 årsdriften er den nuværende lovlige drift som er angivet i revurderingen fra december 2009.

Der produceres udelukkende fast gødning på ejendommen. Der er indgået pasningsaftale om driften af arealerne og husdyrgødning afsættes delvist til egne arealer samt til biogas.

Der opbevares ikke husdyrgødning på ejendommen. Alt gødning køres væk eller opbevares i markstak.

### 3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der sker ingen produktionsmæssige eller bygningsmæssige ændringer på ejendommen. Det ansøgte er tre varmevekslere, der er opstillet i tilknytning til de tre kyllingehuse.

### 3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger driver rugeægproduktion på ejendommen Gunderupvej 5, Mariager. De to ejendomme er hverken teknisk, forurenings- eller produktionsmæssigt forbundet med hinanden.

### 3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Ejendommen som hedder Grelsminde ligger ca. en halv km nordvest for landsbyen Hvidsten. Ejendommen er placeret i et landbrugsområde omgivet af et mindre skovareal på østsiden, men ellers er landskabet åbent med landbrugsarealer. Der er større og mindre landbrugsejendomme i området og landskabet er med spredte bevoksninger og hegn.

#### 3.4.1 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab

Området som ejendommen ligger i er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde i Kommuneplan 2017.

Bedriftens anlæg ligger udenfor landskabelige- og naturmæssige udpegninger i kommuneplanen, såsom uforstyrrede landskaber, værdifuldt landskab, værdifulde naturområder mm.

Anlægget ligger desuden udenfor div. beskyttelseslinjer og uden for fredede områder, og området er ikke udpeget som kulturmiljøområde. Anlægget ligger også udenfor økologisk forbindelse. Se tabel 2.

| <b>Landskabelige udpegninger</b>                       |  |
|--|--|
| Naturområder med særlig naturbeskyttelsesværdi         | -  |
| Økologisk forbindelse                                  | -  |
| Områder med landskabelig værdi                         | -  |
| Uforstyrrede landskaber                                | -  |
| Områder med særlig geologisk værdi                     | -  |
| Rekreative interesseområder                            | -  |
| Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer | -  |
| Kystnærhedszonen                                       | -  |
| Lavbundsarealer  | -  |
| Skovrejsningsområder                                   | Ejendommen ligger i skovrejsningsomr.  |
| Fredede områder  | -  |
| Beskyttede naturarealer (§3)                           | Indenfor 1.000 m fra ejendommen ligger følgende beskyttede naturarealer:<br>Eng, ca. 700 m V<br>Mose, ca. 580 m NØ<br>Der ligger desuden flere beskyttede søer spredt omk. ejendommen. |
| Strandbeskyttelseslinje                                | -  |
| Klitfredningslinje                                     | -  |
| Skovbyggelinje   | -  |
| Sø- og å-beskyttelseslinje                             | -  |
| Kirkebyggelinje  | -  |
| Fortidsmindelinje                                      | -  |
| Beskyttede sten- og jorddiger                          | -  |

Tabel 2 Landskabelige udpegninger (kilde plandata.dk)

### 3.4.2 Generelle afstandskrav

| <b>Afstand til (afstandskrav)</b>   | <b>Meter</b>                | <b>Afstandskrav overholdt</b>                            |
|---|-----------------------------|--|
| Ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)  |                             | Ikke relevant, da der ikke sker ændringer i produktionen |
| Almene vandforsyningsanlæg (50 m)   |                             | -  |
| Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)  |                             | -  |
| Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)  |                             | -  |
| Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)  |                             | -  |
| Beboelse på samme ejendom (15 m)  |                             | -  |
| Naboskel (30 m)   |                             | -  |
| Nabobeboelse (50 m)   | Ca. 133 m (Mariagervej 499) | Ja   |
| Eksisterende og fremtidig byzone/sommerhusområde (50 m)   | Ca. 2.740 m (Spentrup)      | Ja   |
| Områder, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller samlet bebyggelse (50 m) | Ca. 540 m (Mariagervej 497) | Ja   |

Tabel 3 Afstandskrav jf. Husdyrbruglovens §§ 6 og 8

Varmevekslerne er opstillet i tilknytning til kyllingehusene, på henholdsvis den vestlige langsideside på det vestligste kyllingehus og på den østlige langsideside på det midterste og den østligste hus. Varmervekslerne overstiger ikke højden på kyllingehusene og falder naturligt ind i den eksisterende bygningsmasse.

### 3.4.3 Bilag IV arter

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Der er flere registreringer af bilag IV arter inden for 1.000 m fra ejendommen. Den nærmeste registrering af Bilag IV arter er ca. 370 m sydøst for ejendommen, hvor der er registreret spidssnudet frø. Cirka 600 m øst for ejendommen er der registreret spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander.

Det kan ikke udelukkes, at der lever andre bilag IV arter i området, eks. forskellige arter af flagermus, der er udbredte i Jylland.

I forbindelse med projektet vil der ikke ske ændringer i hverken bygninger eller markdriften og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, der grænser op til dyrkningsarealer. Der vil ikke blive fjernet gamle træer ifm. godkendelsen, der kan være levested for flagermus eller nedlagt vandhuller der kan være ynglested for padder.

Der sker ikke ændringer i produktionen og det vurderes, at produktionen forsat ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

## 3.5 Ammoniakemission og -deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

### 3.5.1 Naturpunkter

#### Kategori 1-natur

Nærmeste kat 1. surt overdrev af naturtypen 6230. Naturarealet er en del af Kastbjerg Ådal, der ligger ca. 3,2 km nord for anlægget.

Der er ikke kumulation i det nærmeste punkt af naturområdet, så krav til totaldepositionen er på 0,7 kg N/ha.

På grund af den store afstand ligger totaldepositionen fra anlægget til naturområdet på 0 kg N/ha.

#### Kategori 2-natur

Nærmeste kat. 2 natur er et overdrev, som ligger ca. 4,5 km nordøst for anlægget. Krav til totaldeposition til kat. 2 natur er maks. 1 kg N/ha.

Totaldepositionen fra anlægget til naturområdet ligger også her på 0 kg N/ha.

#### Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Der ligger tre mindre moser ca. 590 m nordøst, ca. 880 m vest og ca. 1.000 m øst for ejendommen.

Da der ikke sker nogen ændringer i produktionen, er der ikke nogen merdeposition fra ejendommen.

Da ammoniakdepositionen overholder afskæringskriterierne for kategori 1 og 2 natur og da merdepositionen til kategori 3 natur ligger under 1 kg N/ha, så vurderes det, at ejendommen forsat ikke vil have en negativ effekt på naturarealerne i området.

## 3.6 Lugtemission

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 3 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene.

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

Som det fremgår af figur 2 er lugtgenekriteriet overholdt til samlet bebyggelse og byzone. Lugtgeneafstanden til nærmeste naboer, Mariagervej 499 og 499B er ikke overholdt. Da produktionen ikke ændre sig og lugtemissionen dermed vil være uændret og da den vægtede gennemsnitsafstand, målt fra lugtcentrum, er mere end 50 % af den korrigerede geneafstand, søges om dispensation i henhold til 50 % reglen.

### Samlet resultat af lugtberegning

| Bebyggelse  | Kumulation | Model | Ukorrigeret geneafstand (m) | Korrigeret geneafstand (m) | Vægtet gennemsnitsafstand (m) | Genekriterie overholdt |
|---|------------|-------|-----------------------------|----------------------------|-------------------------------|------------------------|
|  Mariagervej 499       | 0          | NY    | 325,6                       | 325,6                      | 172,8                         | Nej                    |
|  Mariagervej 499B      | 0          | NY    | 325,6                       | 260,5                      | 183,2                         | Nej                    |
|  Mariagervej 497       | 0          | NY    | 644,4                       | 580                        | 605,5                         | Ja                     |
|  Spentrup By, Spentrup | 0          | NY    | 834,8                       | 793,1                      | 2808,2                        | Ja                     |

Figur 2 Samlet resultat af lugtberegningen

## 3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

### 3.7.1 Støj

De væsentligste stationære støjkluder fra husdyrbruget er indblæsning af foder samt ventilation fra staldanlægget. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

De væsentligste periodiske støjgener vil være i forbindelse med levering af foder og dyr. Leverance af foder og husdyrgødning foregår så vidt mulig indenfor normal arbejdstid på hverdage.

Ved afhentning af dyr til slagt, er det slagteriet der fastsætter afhentningstiderne og afhentning af dyr forekommer oftest udenfor tidsrummet kl. 6-18.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Der er ikke foretaget støjberegninger, da det vurderes, at der ikke er særlige støjkluder ud over hvad der kan forventes på

en landbrugsejendom. Der er senest i 2017 foretaget støjmålinger, der viser, at ejendommen overholde støjkraevne, – både i den daglige drift og ved afhentning af dyr.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke forventes at blive et problem for de omkringboende som følge af afstanden til naboer og da hovedparten af aktiviteterne vil foregå inden for normal arbejdstid på hverdage. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende.

### 3.7.2 Støv

Det er begrænset hvad der er af støvkilder på ejendommen. Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med indblæsning af foder.

Da der er få kilder til støv og god afstand til naboer vurderes det, at produktionen forsat ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

### 3.7.3 Lys

I kyllingestalde er der ingen vinduer, ligesom der heller ikke er lysplader i taget. Der er udendørs belysning af staldenes forpladser. Belysningen er tændt efter behov. Der er desuden lys på køretøjerne der kører til og fra anlægget ifm. afhentning af dyr til slagting.

Det vurderes, at der ikke vil forekomme lysgener fra anlægget for de omkringboende da bygninger og eksisterende bevoksninger vil fange lyset.

### 3.7.4 Skadedyr

Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der vil forsat blive foretaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr herunder rotter på ejendommen. Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr. Der holdes derfor god orden i og omkring staldanlægget for at opnå et højt hygiejneniveau. Der er indgået fast serviceaftale omkring bekæmpelse af rotter med Nomus.

Da kyllinger spiser fluer og fluelarver er der ikke problemer med fluer i staldene og der er ikke oplag af husdyrgødning på ejendommen.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

### 3.7.5 Transporter

Der er en indkørsel til ejendommen fra Mariagervej. Transport vil så vidt muligt foregå inden for tidsrummet 06.00 til 18.00, på hverdage. Der kan dog forekomme transport udenfor dette tidsrum, da det er slagteriet der fastsætter tidspunktet for afhentning af dyr.

| Transport af              | Nudrift/år           | Ansøgt drift/år |
|---------------------------|----------------------|-----------------|
| Dyr til og fra ejendommen | Ca. 126              | Uændret         |
| Døde dyr                  | Ca. 2 gange/måned    | Uændret         |
| Foder                     | Ca. 85 leveringer/år | Uændret         |
| Brændstof                 | Ca. 6 leveringer/år  | Uændret         |
| Husdyrgødning             | Ca. 48 læs/år        | Uændret         |
| Øvrigt (affald mv.)       | Ca. 5 transporter/år | Uændret         |

|       |                        |         |
|-------|------------------------|---------|
| I alt | Ca. 294 transporter/år | Uændret |
|-------|------------------------|---------|

Tabel 4 Det skønnede antal transporter

Da produktionen ikke ændre sig vil antallet af transporter til og fra ejendommen være uændret, se tabel 5.

Der er gode adgangsveje i forbindelse med transport til og fra ejendommen. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter.

### 3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

Det er begrænset hvor meget affald der genereres på ejendommen. Udover husdyrgødning og døde dyr er det hovedsageligt lysstofrør, pap og papir.

Døde dyr opbevares i en lukket container indtil afhentning til DAKA. Døde dyr vil forsat blive afhentet 2 gange om måneden eller efter behov. Opbevaring af døde dyr fremgår af figur 3.

Husdyrgødning afsættes på arealer samt en del afsættes til biogas.

Lysstofrør, pap og papir afleveres på genbrugspladsen.

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen. Det firma der udfører service på maskiner, tager selv spildolie med retur.

Der opbevares pesticider på ejendommen, i aflåst rum. Der er fast gulv og ingen afløb i rummet. Der er støbt en opkant i rummet, så evt. spild vil kunne opsamles.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødkning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Det vurderes derfor, at affaldshierarkiet iagttages og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Randers Kommunes affaldsregulativer.

Det vurderes ligeledes, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

#### 3.8.1 Spildevand

Tagvand fra eksisterende bygninger opsamles ikke, men nedsiver direkte på jorden. Procesvand fra stalde samt kondensvand fra varmevekslere ledes til to lukkede beholdere, der tømmes efter behov. Der vil ikke ske ændringer i afledning af spildevand.



### 3.8.2 Olie- og kemikalier

Olie opbevares i godkendte tanke. Ejendommens olietanke fremgår af tabel 6.

| Volumen     | Årgang | Materiale | Placering  | Type   |
|-------------|--------|-----------|--|--------|
| 1.800 liter | 1995   | Stål      | Maskinhus med fast gulv uden afløb. Der er overfyldsalarm. | Diesel |
| 1.800 liter | 1999   | Stål      | Maskinhus med fast gulv uden afløb. Der er overfyldsalarm. | Diesel |
| 1.800 liter | 2000   | Stål      | Maskinhus med fast gulv uden afløb. Der er overfyldsalarm. | Diesel |

Tabel 5 Oversigt over ejendommens olietanke

Dieseltankene er placeret indendørs, på fast bund uden afløb, så evt. spild vil kunne opsamles.

Kemikalier opbevares i aflåst rum, med fast gulv og uden afløb.

Ejendommen er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomt indvindingsopland.

Da olie og kemikalier opbevares, så evt. spild vil kunne opsamles og der ingen risiko er for afstrømning til jord og grundvand, vurderes det, at opbevaring af olie og kemikalier sker på en miljømæssig forsvarlig måde.

### 3.8.3 Vand- og energiforbrug

Vandforbruget går hovedsageligt til drikkevand til dyrene samt til vask af stalde.

Efter hver rotation rengøres stalden med vand. Der anvendes højtryksrensere. Rengøringen bliver afsluttet med en desinfektion.

Drikkenipler placeres højt for at lette kyllingernes vandoptagelse og minimere vandspild. Drikkeniplerne er udstyret med spildbakker. Herved kan utætte nipler nemt identificeres og fejl kan udbedres hurtigst muligt.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Der er måler på vandet, så vandforbrug kan følges dagligt.

| Type        | Nudrift     | Ansøgt drift |
|-------------|-------------|--------------|
| El          | 130.000 kWh | Uændret      |
| Diesololie  | 15.000 l    | Uændret      |
| Vandforbrug | 6.000 kbm   | Uændret      |

Tabel 6 Skønnet vand- og energiforbrug

På ejendommen anvendes der hovedsageligt energi til opvarmning af stalde, ventilation og lys.

Der er installeret varmevekslere i alle tre stalde, hvorved varmen fra udsugningsluften veksles med indsugningsluften. Varmevekslere reducere energiforbruget til opvarmning af stalde væsentligt.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Ventilationen er computerstyret, således sikres det, at der ikke overventileres, med ekstra tab af varme og strøm til følge. Regelmæssig kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlægget er derfor af stor betydning.

Lyset i staldene er delvis lysstofrør og LED. Belysningen reguleres i forhold til kyllingernes alder- og udviklingstrin. Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.

Der er etableret solceller.

Det er BAT at reducere energiforbrug og vandforbrug ved at gøre følgende:

- Ventilere staldene optimalt
- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus
- Udførelse af regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Detektering og reparation af lækager.

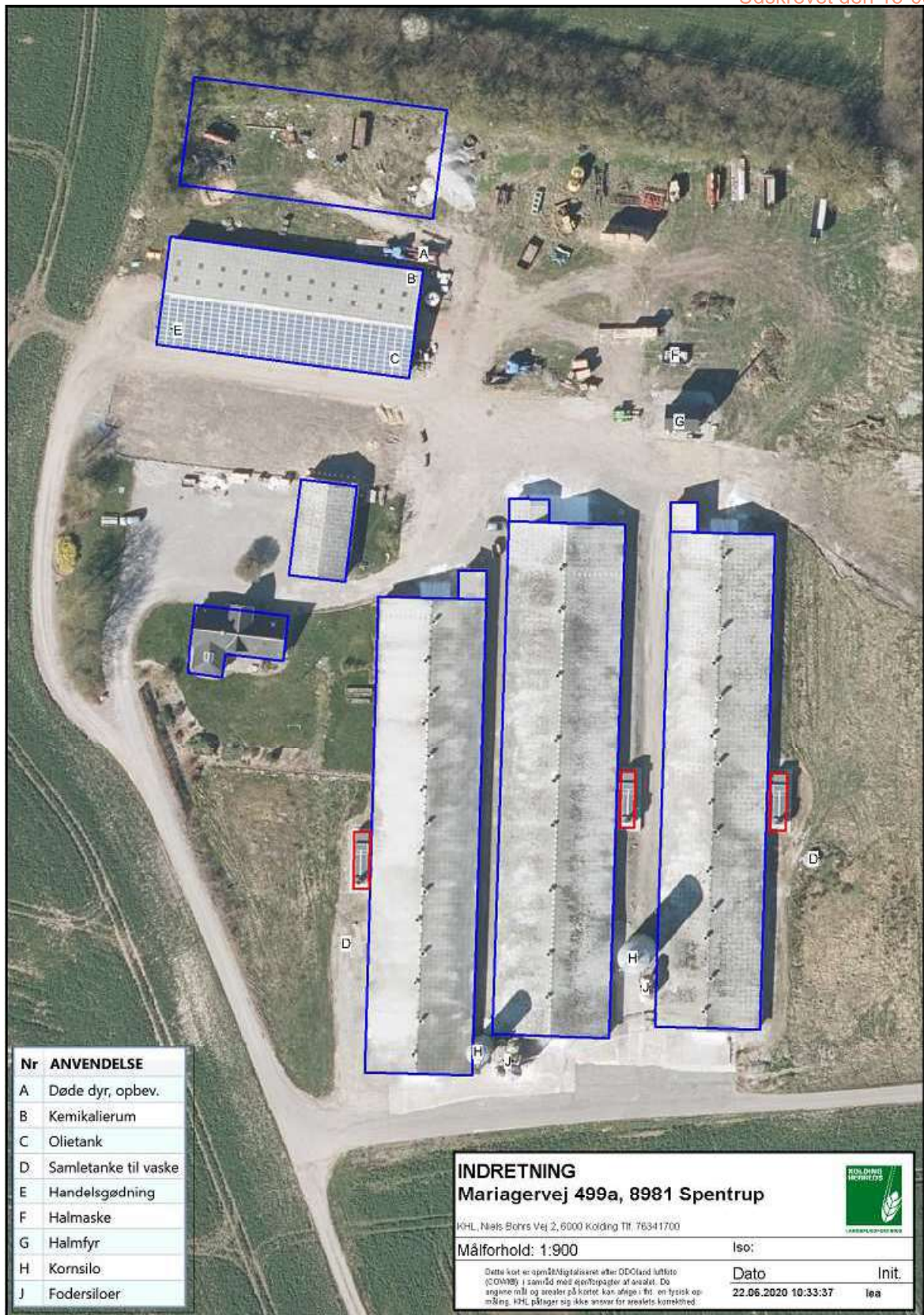
Ud fra ovenstående tiltag vurderes det, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

### 3.8.4 Foder

Der anvendes fasefodring for at opfylde kyllingernes krav af næringsstoffer til tilvækst. Der købes færdigblandet foder, som opbevares i lukkede siloer. Der tilsættes hvede til foderblandingerne. Foderblandingerne er tilsat fytase.

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet.

Det vurderes ud fra gældende regler samt de tiltag som praktiseres mht. opbevaring og håndtering af foder er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne. Det er ligeledes BAT at der fasefodres.



Figur 3 Ejendommens indretning (også vedlagt som bilag 2)



### 3.9 BAT-Ammoniakemission

For konventionel slagtekyllingeproduktion er der på staldniveau kun varmeveksler fra Rokkedahl Energi, der er godkendt til at reducere ammoniakemissionen. Varmevekslere har en reduktionseffekt på 30 %.

På ejendommen er der installeret varmevekslere i alle tre kyllingehuse.

Da BAT-kravet imidlertid er overholdt uden effekt fra varmevekslere, indgår effekten ikke i beregningerne.

Som det fremgår af figur 4 er det samlede BAT-krav på 4.203 kg NH<sub>3</sub>. Den faktiske ammoniakemission ligger ligeledes på 4.203 kg NH<sub>3</sub> og BAT-kravet er dermed overholdt.

| Samlet BAT beregning   |        |       |       |
|--|--------|-------|-------|
|  | Stalde | Lagre | Total |
| Samlet BAT krav (kg NH <sub>3</sub> -N /år)  | 4203   | 0     | 4203  |
| Faktisk emission (kg NH <sub>3</sub> -N /år)   | 4203   | 0     | 4203  |
| Forskel (kg NH <sub>3</sub> -N /år)  | -      | -     | 0     |
| Vejledende BAT Overholdt?  | -      | -     | Ja    |

Figur 4 BAT-beregning

BAT-beregningerne er baseret på forudsætning om eksisterende og nye staldafsnit som fremgår af figur 5.

| Staldnavn | Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe | Forudsætning for BAT-beregning |
|-----------|--|--------------------------------|
| 1. hus    | Slagtekyllinger <sup>a</sup>                     | Eksisterende staldafsnit       |
| 2. hus    | Slagtekyllinger <sup>a</sup>                     | Eksisterende staldafsnit       |
| 3. hus    | Slagtekyllinger <sup>a</sup>                     | Eksisterende staldafsnit       |

Figur 5 Forudsætning for BAT-beregning.

BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Det vurderes, at BAT ift. ammoniakemission overholdes i den grad det er muligt og at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

### 3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

### 3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Da staldene er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.8.3 om bedste tilgængelige teknik.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

### 3.12 Alternative løsninger

Der bygges ikke nyt ifm. med godkendelse af ejendommen.

### 3.13 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

### 3.14 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med denne type produktion er minimal.

I beredskabsplanen er der instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie eller lignende.

### **3.15 Oplysninger om konsulenten**

Lene Egtved Andersen, Miljøkonsulent, KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding.

## **4. Oplysninger om IE-husdyrbruget**

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

### **4.1 Ophør af IE-husdyrbruget**

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødnings- og staldanlæg blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Randers Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, medens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ved afblænding vil påfyldningsstuds og udluftningsrør blive fjernet. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

### **4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management**

#### **4.2.1 BAT-Råvarer**

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Som tidligere beskrevet vil ansøger bestræbe sig på at benytte så få foderenheder som muligt.

Der anvendes fasefodring.

#### **4.2.2 BAT-Energi**

Se beskrivelse i afsnit 3.8.3

#### **4.2.3 BAT-Vand**

Se beskrivelse i afsnit 3.8.3

## 4.2.4 Management

Miljøstyrelsen har valgt, at der ikke skal fastsættes generelle vejledende normer for god management.

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder.

Ifølge BREF-dokumentet er det, BAT at:

- have fokus på uddannelse af personale
- føre journal over forbrug af vand, energi, foder og spild
- have en beredskabsplan
- sikre reparation og vedligehold af bygninger og udstyr samt renholdelse af faciliteter
- planlægge produktionen så levering og fjernelse af produkter og spild foretages korrekt

På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der sker årlig registrering af vand- el- og brændstofforbrug.

Der foretages datalogning af foderforbrug, tilvækst, vandforbrug, dødelighed og ventilation.

Gødningsproduktionen beregnes i gødningsregnskabet.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Der er fast service på ventilationsanlægget og anlægget rengøres efter hvert hold. Årsagen er, at ventilationsanlægget ellers kan give anledning til lugt og støjgener, samtidig med at energiforbruget øges unødigt.

Ansatte har gennemført det lovpligtige VVV kursus.

IE-husdyrbruget vil desuden være omfattet af Miljøledelse, som bidrager til at have fokus på BAT vedr. management.

## 5. Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.